

ПРОБЛЕМИ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ОСОБАМ В МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ

Дар'я Олексіївна ТКАЧЕНКО,

*студентка 2 р.н. ОР Магістр Київського
національного університету імені Тараса Шевченка*

Актуальність зазначеної теми полягає в тому, що немає гарантії того, що існування порівняно добре розвинутої галузі охорони здоров'я буде забезпечувати високоякісне медичне обслуговування осіб позбавлених волі. Медична допомога, яка доступна людям у в'язниці має бути принаймні еквівалентною до тої, що доступна людям у громаді за її межами. Також у в'язниці всі громадяни, які позбавлені волі, повинні мати рівний доступ до медичних послуг.

Основною проблемою в медичному обслуговуванні засуджених є такі грубі порушення як відсутність дотримання санітарних правил, погане харчування хворих засуджених, неналежну організацію надання медичної допомоги, погані умови тримання, а також відсутність прогулянок хворих на свіжому повітрі, особливо для тих, хто не може самостійно пересуватися.

В місцях позбавлення волі не вистачає масок, різних засобів індивідуального захисту. Дезінфекція проводиться вкрай рідко. Ув'язненим потрапити на обстеження до лікаря вдається не завжди. Для засуджених є недоступними журнали попереднього запису на амбулаторний прийом. А якщо засудженому необхідні додаткові обстеження, які неможливо провести в умовах установи, то такі обстеження взагалі не проводяться або виконуються з величезною затримкою. Хворі на діабет не отримують інсулін, люди з поламаними кінцівками не отримують послугу з накладення гіпсу або шини, хворі на туберкульоз не отримують необхідних ліків. Однак все спирається на катастрофічно малий рівень необхідного обладнання, ліків тощо [1]. Навіть те, що в системі виконання покарань низький рівень забезпеченості медичними засобами, приладами, ліками, є ще одна з важливих проблем - це болісно мале кадрове забезпечення. Це коли засуджені роблять один одному медичні ін'єкції і проводять всілякі медичні маніпуляції замість медичного персоналу. Низький рівень кадрового забезпечення - це один лікар на понад двох тисяч осіб, який має провести обхід по всіх камерах на стан здоров'я засуджених.

Також важливим моментом є відсутність ліцензій на провадження медичної діяльності. Хоч і операції проводяться вкрай рідко, але це не дає змогу проводити їх абиж, це ж стосується і простих медичних обстежень. Наразі не всі установи позбавлення волі її мають. Так само відсутні ліцензії на нарковмісні препарати та сильні знеболюючі препарати, що є необхідним для операцій.

Попри все, існують негаразди пов'язані із розміщення в'язнів в камерах. Таким чином порушуються санітарні норми. В одному приміщенні, яке і так погано провітрюється або взагалі без такого, може перебувати, або навіть проживати, велика кількість людей, що може тягнути за собою наслідки у вигляді захворювань, включаючи неінфекційні захворювання.

Однією із проблемою є ставлення медичних працівників до здоров'я ув'язнених. Це одне із ключових речень в усіх скаргах ув'язнених. Або медична допомога має занадто низький рівень, або взагалі відсутня як така.

Ситуація в Україні дуже нерівномірна, оскільки в деяких регіонах є як більш забезпечені заклади позбавлення волі, так і менш забезпечені.

Навіть, коли створили самостійну державну установу в'язничної медичної служби працівники в місцях несвободи вирішили, що вони наче вже не несуть відповідальність за життя і здоров'я в'язнів. На жаль ці установи не мають самостійного засобу зв'язку. Для того, щоб з ними налагодити зв'язок, доводиться вимагати спілкування з керівництвом відповідної філії, які навіть не спроможні прийняти скарги і запити засуджених та їхніх близьких, адвокатів з питань медичної допомоги, що значно ускладнює процес допомоги хворому ув'язненому з лікуванням [2].

Щодо осіб, які утримуються в установах попереднього ув'язнення, та котрі потребують медичної допомоги, така ж ситуація. Попри звернення до слідчого судді зі скаргою результату немає, оскільки ні керівництво, ні адміністрація, ні лікарі установ не виконують судові приписи про надання хворому медичної допомоги або щонайменше відкладають його виконання не визначений термін [3].

Надання якісної так би мовити медичної допомоги в місцях несвободи може відбуватися лише за рахунок засудженого або його родичів. Це та проблема стосовно малозабезпечених засуджених, яка проявляється у дискримінації. У випадку, коли засуджений або його родичі не мають змоги розрахуватися за надання медичної допомоги, засуджений цю допомогу не отримає взагалі або вона буде малозначною [4].

Наразі відсутня офіційна інформація щодо статистики смертності та захворювань осіб, які тримаються в установах Державної кримінально-виконавчої служби (далі – ДКВС), тому варто створити єдину систему, де б відображалися всі потрібні як медичним працівникам, так і працівникам установ відбуття покарань, відомості про засуджених.

На підставі вказаного вище, варто зазначити, що на жаль медична допомога в місцях несвободи досі залишається незадовільною. Служби охорони здоров'я у в'язниці повинні забезпечити запровадження медичних карток та їх облік (обмін клінічною інформацією для підтримки лікування пацієнта), встановити методи звітування перед адміністрацією ДКВС, а також створити систему коментарів і скарг засуджених для виправлення очевидних недоліків.

Список використаних джерел:

1. В українських в'язницях та СІЗО утримують понад 50 тис. людей. Zmina. URL: <https://zmina.info/news/v-ukrayinskyh-vyaznyczyahta-sizo-utrymuyut-ponad-50-tys-lyudej/>;
2. Воля или смерть. Что судит украинским заключенным эпидемия коронавируса, 09.04.2020, URL: https://focus.ua/ukraine/453476-tiurma_na_izoliatsii_kak_ukrainskikh_zakliuchennykh_zashchishchaiut_ot_epidemii_koronavirusa?fbclid=IwAR01IKa4zcvRZyHvmMdW4ztiKvUSZfac-UZ3JhR9C-CpIZ-SXatiw3M4Gbo ;
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 1950 р. База «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua>;
4. Моніторинг місць несвободи в Україні: стан реалізації національного превентивного механізму (доповідь за 2014 р.) / Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. С. 116, 117. URL: <https://ombudsman.gov.ua/ua/page/secretariat/docs/presentations/&page=4>.